

prima instanță: Judecătoria Chișinău, (sediul Rîșcani) – N. Arabadji
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Minciuna, V. Mihaila, V. Sîrbu

DECIZIE

16 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecători

Iulia Sîrcu
Ion Druță, Galina Stratulat

examinând recursul declarat de către Caraman Simion, prin intermediul avocatului Lazari Constantin,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Covalciuc Roman împotriva lui Caraman Simion cu privire încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 07 martie 2018, prin care nu s-a dat curs cererii de apel declarate de către Caraman Simion,

c o n s t a t ă

La 20 martie 2015, Covalciuc Roman s-a adresat cu cerere de chemare în judecată, cu concretizare ulterioară a acțiunii împotriva lui Caraman Simion solicitând, încasarea datoriei în sumă de 12 148 de euro și 16500 lei, suma de 5826,60 de euro cu titlu dobânda contractuală, suma de 7459,02 euro și 9867,11 lei cu titlu dobânda de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d 4-6, 30-31, 171-172, vol. I, 102-103, vol. II).

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, (sediul Rîșcani) din 30 iunie 2017 cererea de chemare în judecată depusă de către Covalciuc Roman a fost admisă parțial.

S-a încasat de la Caraman Simion în beneficiul lui Covalciuc Roman suma de 12 148 de euro cu titlu de datorie, 988,20 euro cu titlu de dobândă, 7 459, 02 euro cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada de până la 02 iunie 2016, iar în total suma de 20 595,22 de euro, care urmează a fi convertiți în valută națională la rata de schimb a Băncii Națională a RM la momentul executării plății.

S-a încasat de la Caraman Simion în beneficiul lui Covalciuc Roman suma de 16 500 lei cu titlu de datorie, 9 867,11 lei cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada de până la 02 iunie 2016 și cheltuielile de judecată, inclusiv taxele de

stat în mărime de 520 lei, 2 545 lei cu titlu de cheltuieli pentru executorul judecătoresc, 6 000 lei cheltuieli pentru asistență juridică, în total 35 432,11 lei.

În rest cererea de chemare în judecată înaintată de Covalciuc Roman împotriva lui Caraman Simion cu privire la încasarea dobânzii a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d 111-115, vol. II).

La 07 iulie 2017, Caraman Simion prin intermediul avocatului Lazari Constantin, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea parțială a hotărârii instanței de fond (f.d. 117, vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 septembrie 2017, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de către Caraman Simion și s-a acordat apelantului termen până la 24 octombrie 2017, pentru lichidarea neajunsurilor statuate în încheiere, și anume prezentarea cererii de apel motivate și a probelor în vederea justificării cererii privind scutirea de la plata taxei de stat (f.d. 131-132, vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2017, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Caraman Simion și s-a prelungit apelantului termenul pentru lichidarea neajunsurilor indicate în încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 septembrie 2017, până la 22 noiembrie 2017, orele 12.00. Totodată, s-a explicat apelantului că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel va fi restituită (f.d. 145-146, vol.II).

Ulterior, la 20 noiembrie 2017, Caraman Simion, prin intermediul avocatului Lazari Constantin a înaintat cerere de apel motivată, prin care a solicitat și scutirea de la plata taxei de stat (f.d. 173-176, vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 martie 2018, a fost admisă parțial cererea apelantului Caraman Simion privind scutirea de la plata taxei de stat.

S-a scutit apelantul Caraman Simion de la plata taxei de stat în mărime de 6 559,78 lei pentru examinarea cererii de apel depuse împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 30 iunie 2017.

Nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Caraman Simion și s-a prelungit apelantului termenul pentru lichidarea neajunsurilor indicate și anume pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 3 000 lei, până la 27 martie 2018. Totodată, s-a explicat apelantului că în cazul în care nu va prezenta dovada de plată a taxei de stat în termenul stabilit, cererea de apel va fi restituită fără examinare (f.d. 236-239, vol. II).

La 13 martie 2018, Caraman Simion, prin intermediul avocatului Lazari Constantin, invocând ilegalitatea încheierii Curții de Apel Chișinău din 07 martie 2018, a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii contestate cu dispunerea scutirii parțiale a apelantului de la plata taxei de stat.

În motivarea recursului a invocat situația materială precară, din care considerente nu are posibilitatea reală să achite taxa de stat în sumă de 3000 lei. Totodată a mai indicat că, instanța de apel a considerat necesar de a-l scuti parțial de la plata taxei de stat, însă incorect a calculat suma ce urmează a fi achitată. Or, prin apelul declarat a contestat hotărârea primei instanțe parțial, și anume doar în partea ce ține de încasarea din contul său în beneficiul lui Covalciuc Roman a sumei de 4120 de euro cu titlu de datorie și 556,20 de euro cu titlu de dobândă de întârziere, în total 4676,20 de euro.

Astfel, a precizat că taxa de stat ce urmează a fi achitată la caz pentru examinarea cauzei în apel ar constitui 2 177,94 de lei.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul depus la data de 13 martie 2018 (f.d. 241-242, vol. II), împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din data de 07 martie 2018 (f.d. 236-239, vol. II), este declarat în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu criticile invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră recursul întemeiat și pasibil de a fi admis din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. c) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema în fond.

Materialele cauzei denotă că, la 07 iulie 2017, Caraman Simion prin intermediul avocatului Lazari Constantin, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea hotărârii instanței de fond (f.d. 117, vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 septembrie 2017, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de către Caraman Simion și s-a acordat apelantului termen până la 24 octombrie 2017, pentru lichidarea neajunsurilor statuate în încheiere, și anume prezentarea cererii de apel motivate și a probelor în vederea justificării cererii privind scutirea de la plata taxei de stat (f.d. 131-132, vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2017, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Caraman Simion și s-a prelungit apelantului termenul pentru lichidarea neajunsurilor indicate în încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 septembrie 2017, până la 22 noiembrie 2017, orele 12.00. Totodată, s-a explicat apelantului că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel va fi restituită (f.d. 145-146, vol. II).

Ulterior, la 20 noiembrie 2017, Caraman Simion, prin intermediul avocatului Lazari Constantin a înaintat cerere de apel motivată, prin care a solicitat și scutirea de la plata taxei de stat (f.d. 173-176, vol. II).

Curtea de Apel Chișinău examinând la 07 martie 2018, cererea apelantului Caraman Simion privind scutirea de la plata taxei de stat a admis-o parțial, impunând apelantul de a achita taxa de stat în sumă de 3 000 lei.

Verificând legalitatea încheierii contestate, în limitele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră concluzia instanței de apel ca neîntemeiată din următoarele considerente.

Art. 364 alin. (1) Cod de procedură civilă prevede că cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Conform art. 83 alin. (1) Cod de procedură civilă, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

În conformitate cu art. 84 Codul de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

Astfel, o condiție necesară pentru admiterea spre examinare a cererii de apel reprezintă plata taxei de stat, dovada căreia conform art. 365 alin. (4) Cod de procedură civilă se anexează la cererea de apel.

În conformitate cu art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, pentru cererile de chemare în judecată privitor la litigiile cu caracter patrimonial, tariful taxei de stat se stabilește în mărime de 3% din valoarea acțiunii sau din suma încasată, dar nu mai puțin de 150 lei și nu mai mult de 25000 lei de la persoanele fizice și nu mai puțin de 270 lei și nu mai mult de 50000 lei de la persoanele juridice.

Conform art. 3 alin. (1) lit. j) din Legea menționată, pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești, în cazul litigiilor cu caracter patrimonial, tariful taxei de stat se stabilește în mărime de 75% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată, sau altei cereri (plângeri), iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial - 75% din taxa calculată din suma contestată.

Prin urmare, ținând cont de prevederile legale enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, că suma taxei de stat pentru judecarea apelului din pretenția patrimonială urmează a fi calculată conform art. 3 alin. (1) lit. j) al Legii taxei de stat, ce prevede o taxă pentru pretențiile patrimoniale de 75% calculată din suma contestată. Prin urmare, ținând cont că 3% din suma de 4676,20 de euro (96 797,34 lei), constituie 2903,92 lei, taxa de stat pe care Caraman Simion ar urma să o achite pentru examinarea cererii sale de apel este în sumă de 2177,94 de lei, ceea ce constituie 75 % din 2903,92.

Astfel, Colegiul consideră că instanța de apel, stabilind pentru Caraman Simion suma de 9599,78 lei cu titlu de taxă de stat ce urmează a fi achitată pentru examinarea cererii de apel, a aplicat eronat prevederile ce reglementează taxa de stat.

La caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține prevederile art. 85 alin. (4) Cod de procedură civilă, în conformitate cu care, în funcție de situația materială și de probele prezentate în

acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Iar, în conformitate cu art. 4 alin. (1) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Din sensul acestor norme de drept rezultă, că instanța de judecată, în vederea neîngrădirii dreptului părților privind accesul liber la justiție, la cerere, poate scuti persoana fizică sau juridică de plata taxei de stat, în urma justificării situației materiale a acesteia. Scutirea poate fi totală sau parțială, apreciindu-se în dependență de cerere și de dovezile prezentate.

În cererea de scutire a persoanei fizice se vor expune circumstanțele care justifică solicitarea și vor fi anexate actele confirmative ale acestor circumstanțe (avizul Comisiei pentru protecție socială, certificat despre mărimea salariului, pensiei sau a altor venituri; existența la întreținere a copiilor minori sau a altor persoane, dovada lipsei conturilor bancare etc.).

La caz, apelantul Caraman Simion a solicitat scutirea de la plata taxei de stat din considerentul imposibilității achitării acesteia ca consecință a stării financiare precare.

Or, reieșind din probele prezentate de acesta, anexate la materialele cauzei, se atestă că este în căutarea unui loc de muncă și are la întreținere un copil minor, iar alte venituri ce ia-r permite achitarea taxei de stat la depunerea apelului, nu are.

Deci, taxa de stat solicitată de la apelant este vădit excesivă în comparație cu resursele lui la această dată.

În acest sens, instanța de recurs consideră că cererea recurentului Caraman Simion cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel urmează a fi admisă parțial, prin prisma art. 6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.

Totodată, instanța de recurs reține că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil, iar factorul financiar, respectiv incapacitatea de a achita o taxă de stat, nu poate servi ca motiv de a nu recurge la această cale de atac.

De altfel, instanța europeană a relatat în practica sa constantă că, „dreptul la o instanță” nu este absolut.

În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen nu exclude niciodată ipoteză că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unei restricții de natură financiară în accesul unei persoane la o instanță (Tolstoy -Miloslavsky împotriva Regatului Unit), dar această restricție se impune a fi una justificată, generată de situația celui ce recurge la calea de atac, dar și conformă normelor care guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a constatat aprecierea arbitrară a probelor de către instanța de apel, Colegiul civil, comercial

și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Caraman Simion, a casa încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 martie 2018 și a emite o nouă decizie sub formă de încheiere de admitere parțială a cererii de scutire parțială de la plata taxei de stat.

În conformitate cu art. 427 lit. c), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Caraman Simion.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 martie 2018, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Covalciuc Roman împotriva lui Caraman Simion cu privire încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată, și se emite o nouă decizie sub formă de încheiere prin care:

Se admite parțial cererea lui Caraman Simion cu privire la scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel.

Se scutește parțial Caraman Simion de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel împotriva hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Rîșcani din 07 martie 2018.

Se obligă Caraman Simion să achite taxa de stat la depunerea apelului în sumă de 1 500 lei cu prezentarea dovezii de achitare până la prima ședință de judecată în ordine de apel.

Se remite cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Covalciuc Roman împotriva lui Caraman Simion cu privire încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată, la Curtea de Apel Chișinău de la etapa primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,

Iulia Sîrcu

judecători,

Ion Druță

Galina Stratulat